

CESARETİNİZİ NASIL ALIRSINIZ

Doğın Alpaslan Demir

@doganalpdemir

CESARETİNİZİ NASIL ALIRSINIZ?

E-Risale

Ağustos 2018

ISBN- 978-605-68108-5-5

Doğan Alpaslan Demir

Kapak görseli Pixabay internet sitesinden alınmıştır.

ESER HAKKINDA

*Okumaya başladığınız bu E-Risale (kitapçık) ilk kez, aylık yayınlanan Mukavemet Dergi'nin 3. Sayısında (2017 Mart) yayınlandı. İkinci olarak Nisan 2018 tarihinde E- kitap olarak yayınladığım **Nal Bir Mıh İki** adlı kitabımın içinde yer aldı.*

Bildiğiniz veya tahmin edebileceğiniz üzere basılı yayın dünyası kitapçık (risale) basımına uygun değildir. Kâğıt, baskı, dağıtım, satış vb. maliyete ilişkin parametreler nedeniyle risale makbul bir basılı yayın olamadı, olamazdı. Oysa dijital dünya yazarlar ve okuyucular için matbaanın keşfi kadar önemli bir özgürlük alanı yarattı. Yazarın emeği dışında

*maliyeti olmayan e-kitap türü eserler, yazarlar için
devrim niteliğinde olanaklar sunuyor. Bu e-risalede
bu olanakların tümünü kullandığımı söyleyemem;
zamanla çok daha zengin içerikte kitapçıklar
üretebileceğimi düşünüyorum.*

Güzel okuyun.

Yazar hakkında

1961 doğumlu, Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi mezunu tıp doktoru. Uzun yıllar hekimlik ve kamuda, sivil toplum örgütlerinde yöneticilik yaptı. Meslek yaşamının en zengin deneyimini kör çocuklara körleme satranç öğretmenliği yaparken edinmiştir.

20 yılı mahlasla, 5 yılı kendi adıyla olmak üzere uzun yıllara dayanan yazarlık deneyimi bulunuyor. Deneme, makale, şiir, köşe yazısı, e-kitap, e-risale türündeki çalışmaları internet ortamında bulunabiliyor.

GİRİŞ

Cesaret üzerine yazılan külliyatın içine dalar ve dibini görmeye çalışırsanız, ömrünüzü yer yine de hedefinizin yarısına bile ulaşamayabilirsiniz. Bu nedenle okumaya başladığınız bu risaleyi bitirdiğinizde “cesaret uzmanı” değil bilgiye susamış “cesur” bir okur olmanızı diliyorum.

Hafızanızı biraz yoklarsanız popüler kültürün cesaret üzerine ne çok “eser” ürettiğini kolayca hatırlayabilirsiniz. Mel Gibson’un Cesur Yürek, Bruce Willis’in Şeref ve Cesaret filmlerini; Aldous Huxley’in Cesur Yeni Dünya kitabını unutmak mümkün mü?

Dağarcığı daha geniş okurlarım 1939 yılında Bertolt Brecht tarafından yazılmış Cesaret Ana ve Çocukları adlı 20. yüzyılın en önemli savaş karşıtı tiyatro oyunlarından birini anımsayacaklardır.

*Kullanım alanının
genişliğine verilecek
çarpıcı örneklerden birisi
de Polonya'nın Cesaret
Liyakat Haçı
madalyasıdır. Bu
madalya sadece askeri*

*başarılar için değil hukukun, kanunların,
ulusal sınırların ve vatandaşların yaşam
haklarının savunulması için özveri ve
cesaret gösterenlere verilmektedir.*

*Askeri ve siyasi tarih, masallar, mitoloji,
efsane ve destanlardan söz ederken*

*cesaret ve cesur sözcüğünü kullanmadan
kaç cümle yazabileceğinizi bilmek isterdim
doğrusu.*

*Bu risalenin temel amacı, cesaret
kavramının sözlük ve ansiklopedik
anlamlarını ters kepe ederek, egemen
kültüre ait ideolojik aygıtların nasıl çalıştığına
dair okuması keyifli, masal ve tarih ile bezeli
bir akıl oyunu sunmaktır. Başarabildiysem
ne mutlu bana.*

Doğın Alpaslan Demir

Ağustos 2018

Bornova

Alman yazar N. Mahler, Der totale Rausch isimli kitabında Naziler hakkında bir dizi iddiayı gündeme taşımıştır. İddialar yeni değil, nedir, kitap faşizmin biyopolitik yanının daha iyi anlaşılmasını sağlamış görünüyor. Anlıyoruz ki, Naziler Polonya işgalinden, SSCB saldırısına kadar her cephede pervitin adıyla bilinen ve kimyasal içeriği metamfetamin olan bir “ilacı” askerlerde kullanmış; psiko aktif olan pervitinin verilmesi ile askerler terminatör cinsinden, “cesur” savaş robotlarına dönüştürülmüştür. Nazi askerlerine türlü formatlarda ve dozlarda servis edilmiştir pervitin; en bilinen şekli de tank çikolatası¹ adı verilen şekerlemedir. Savaş

¹ Panzerschokolade

sonrası ülkelerine dönen yüzbinlerce askerin pervitin bağımlılığı ile yüz yüze kaldığı ileri sürülmüştür.

Görsel kaynağı: <https://www.curieuseshistoires.net/drogues-de-guerre-2-nazisme-dependance/>

İddialara göre II. Dünya Savaşı sonrası bölünen her bir Almanya, pervitin stoklarını Berlin Duvarı'nın yıkımına kadar ellerinde tutmuşlardır. Pervitinin sadece Naziler tarafından kullanıldığını sanmanızı istemem. ABD'nin

Vietnam savaşında ve diğerk pek çok operasyonda benzeri “cesaret hapları” kullandığı, kullanmaya da devam ettiğine hiç şüphe yok.

“Buralarda beyaz adam istemiyoruz. Kara Tepeler benimdir. Beyazlar onları almaya çalışırlarsa savaşacağım.”

Tatanka Yotanka (Oturan Boğa)

Çizgi roman okurları Amerikan Kızılderililerini cesaret sembolü olarak kabul eder. Çoğuk Kızılderili kabilesi için cesaret yaşamın kaynağıdır.

Kızılderililerin ergenlik törenleri kimi kez işkence niteliğine bürünür. Günümüzde 12-14 yaşındaki oğlan çocuklarının kaburgalarının altından geçirilen kancalarla bir direğe asılması vahşice

görülebilir. Nedir, bir çocuğun savaşçı ve cesur bir erkek olmasının yoludur ergenlik ayini.

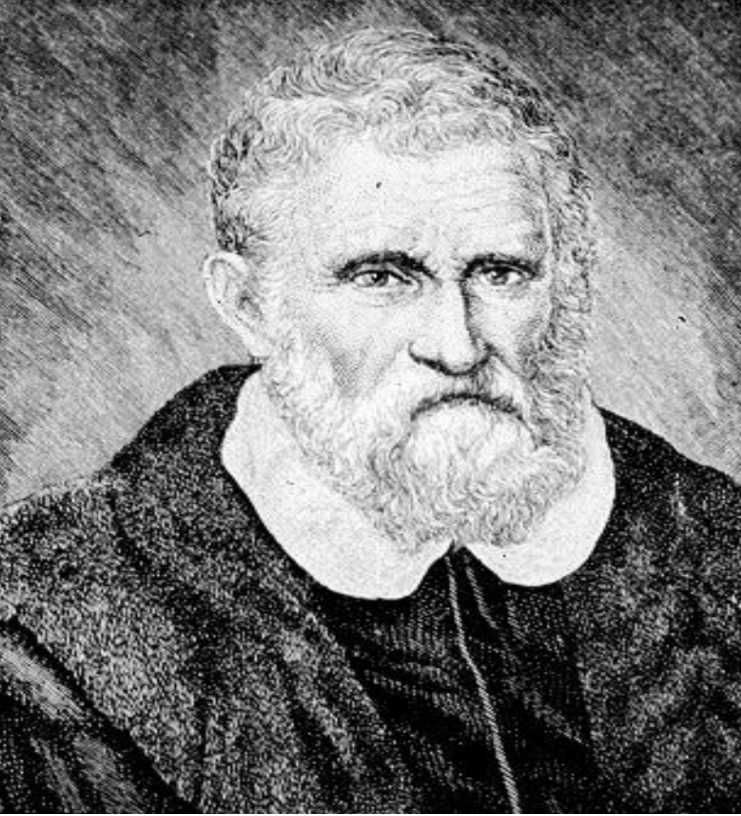

Oturan Boğa. Kaynak: Pixabay

Öte yandan bir Kızılderili için cesaret ile “öte dünya” arasında sıkı bir ilişki vardır.

Arapaholara göre ölümden sonra kişi bir tepeye tırmanır. Tepeden ötede bir nehir, ardında da bir Kızılderili köyü vardır. Nehrin öbür yanına ulaşabilirse Manitu’nun yeşil çayırlarında at binebilecektir. Bazı kabilelerin ölümden sonra kendilerine yol gösteren muskaları vardır. Beyaz adam Kızılderili’nin muskasını boynundan koparıp alırsa tüm cesaretini yok eder. Beyaz adam sadece muska koparmakla yetinmez, genç Kızılderili savaşçıların savaş çıkartmalarına sebep olmak için kaçak alkollü içki (ateş suyu) verir onlara. Ateş suyu savaşçıyı güçlü, yenilmez ve cesur “yapar”. Sarhoş ve “cesur” Kızılderililerin taşkınlıkları beyaz adamın yaptığı katliamlara bahane olur.

***“Hasan Sabbah, yeryüzündeki vahşeti
evcilleştirmeyi herkesten iyi becermiştir².”***

Marko Polo portresi. 1254- 1324. Kaynak: Wikipedia

² Amin Maalouf, Semerkant.

1273 yılında İran'dan geçen Marco Polo'nun seyahatnamesinde, iki dağ arasındaki vadide kurulan eşi görülmedik bir bahçe tasvir edilmiştir. Envar türlü meyve ağaçları, görkemli köşkler, süt/bal/şarap akan çeşmeler, genç kızların şarkı söyleyip dans ettiği bir cennet tasavvurudur bahçe. Marco Polo'ya göre, özel olarak seçilmiş gençler uyuşturucu bir iksir içirilerek bu bahçeye alınmakta, uyandıklarında kendilerinin cennette olduğuna inanmaktadırlar.

Kendilerine görev verileceği zaman yeniden uyuşturulup peygamber olduğunu sandıkları şeyhin huzuruna çıkarılmakta, kendilerine verilen hançerle önceden belirlenmiş kişileri öldürmesi istenmektedir. Haşîşî tarikatı fedaileri ölümü hiçe sayan bir cesaretle hedef kişiyi öldürmekte, eylemlerini gizlice ve karanlıkta değil kalabalıkta ve uluorta yapmaktadırlar.

Fedailer görevlerini tamamladıktan sonra kaçmaya yeltenmemekte, kendisini bekleyen en ağır cezalara razı olmaktadır. Yüzyıllar boyunca fedailerin bu cesareti, “kafaları dumanlı” müritlere sunulan cennet bahçelerine bağlanmıştır. Çok geniş bir coğrafyada rağbet görmesine rağmen uyuşturucu hikâyesi hemen tümüyle gerçek dışıdır. Batılıların bir Ortaçağ miti olmaktan öteye gitmeyen uyuşturucu üzerine kurulu cesaret efsanesi, tarihin en büyük palavralarından biridir. Haşîşi tarikatı mensuplarının bağlı olduğu İsmaili Mezhebi yazarları ve ciddi Sünni yazarlar fedailerin uyuşturucu kullandıklarına dair hiçbir yazılı iddiada bulunmamıştır.

Hasan Sabbah. Kaynak: Wikipedia

Haşîşî mezhebinin, saf delikanlıları
uyuşturucuya boğup gerçeklikten kopuk katiller
sürüsü yaratan uyanık bir din simsarının
hikâyesinden ibaret olmadığını biliyoruz. 661

yılında Hz. Ali'nin öldürölmesi sonrası gelişen “Ali Şiası” yüzlerce yıl boyunca gelişerek “mesihi” karakterli bir mezhebe dönüşmüştür. Sünni Abbasilerin saltanata dayalı baskıcı yönetimleri, Selçuklu ve Moğol “istilacıların” zalimliklerine duyulan tepki; hoşnutsuz ve öfkeli bir toplum yaratmış, türeyen fanatik hareketler Şia içinde kendine yer edinmiştir. Şia'nın bir kolu olan İsmaili mezhebine bağılı Hasan Sabbah'ın kurduğı Haşişî tarikatı, saltanatın, yönetici sınıfın ve Sünni İslam'ın ileri gelenlerine yönelik suikastlarla geniş bir toplumsal destek sağlamıştır. İsmaili dailerin³ yaptıkları dini davetin benimsenmesi, en aşırılıkçı eylemlerin bile toplumsal meşruiyet sınırları içinde kalmasına sebep olmuştur. Haşişî fedailer, yaptıkları eylemlerle din ve halk düşmanı zalimlerin cezalandırıldığına, bunun karşılığında

³ Dai: Misyoner

cennetle ödüllendirileceklerine körü körüne inanmışlardır.

*Büyük Selçuklu İmparatorluğu Veziri Nizâmülmülk.
Kaynak: Wikipedia.*

1092 yılında bir Haşîşi fedaisinin Büyük Selçuklu veziri Nizamülmülk'ün karşısına çıkarak onu hançeriyle öldürmesindeki cesaret, bu tarihsel perspektifle okunmalıdır.

**“Ölmekten korkarsan, neye yarar
cesaretin?”**

Gilgamiş Destanı

İnsan toplulukları öfkesini nasıl olup da kargışlara aktarmışlarsa, cesarete duydukları hayranlığı ve toplumun cesur insan üretimine olan gereksinimini de destanlar, efsaneler yoluyla sözlü kültürlerine aktarmışlardır. Dünyanın dört köşe bucağındaki destanlar şaşılmalı benzerlikler gösterir. Örneğin, destan kahramanının gücü yaratılıştan gelir. Amerikan efsane kahramanı Pecos Bill iki yaşındayken, tarlada çalışan annesi eve bir kaplanın girdiğini görür. Çocuk evde yalnızdır, anne “zavallı kaplan” diyerek işine devam eder.

Kahramanların tanrısal güçleri vardır. İlyada destanında Akhilleus'a kılıç, ok vb. silah işlemez. Tek zayıf noktası topuğudur, nitekim topuğuna isabet eden bir okla ölür.

Akhilleus, Korfu Adası, Kaynak: Pixabay.

Ama en önemlisi tüm destan kahramanları sınırsız bir cesarete sahiptir. Sahip oldukları cesaretin akla, izana gelir tarafı yoktur. Kırgızların ünlü Manas Destanı'ndan okuyoruz:

*“Düşman yeryüzünü duman gibi kaplamıştı,
gökteki yıldızlar kadar çoktu. Çinlilerin*

çokluğundan kara toprak görünmüyordu, gök ve güneş görünmüyordu. Bahadır Manas, Toruçar atıyla saldırıya geçip dağ gibi pehlivanları saf dışı etti, kılıcıyla kesti, dalgalar gibi gelen Çinlileri tarumar etti.”

Nedir, destanlar güç ve iktidar sahipleri tarafından kötüye kullanılmıştır. Destanların akla zarar cesur kahramanları, despotların elinde, topluma cesaret aşısı olarak kullanılmıştır. O da yetmemiş, iktidar aygıtları destanlardan marşlar üretmiştir; daha çok savaşılsın, daha kolayca ölünsün, nasılı/ne içini sorulmasın diye. Ne üzücüdür ki, aynı marşların sözlerini değiştirip cesaret üretmeye kalkan “ayaklanmacılar/isyancılar” da aynı nefret diline esir olmuştur.

Adler'e sorarsanız:

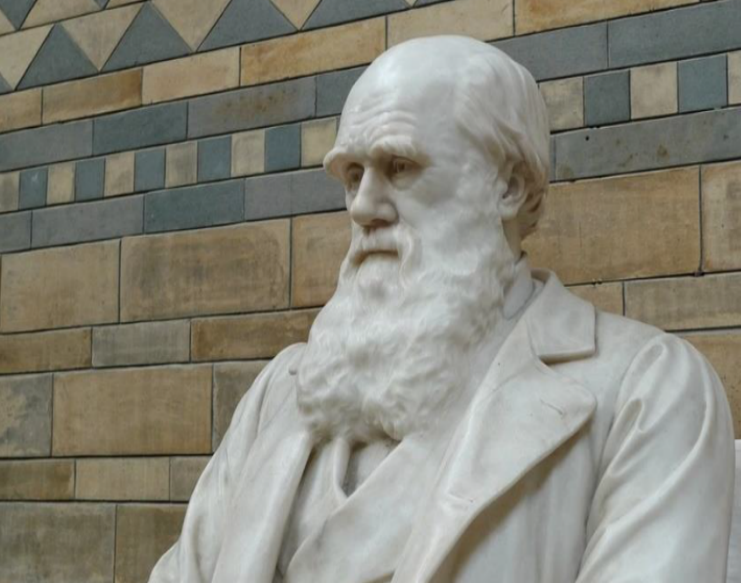

Alfred Adler (1870-1937) Kaynak: Wikipedia

Psikiyatrist Alfred Adler’e göre bireyler hasta değil, cesareti kırılmıştır. Bu nedenle psikiyatrik hastalıklarda psikoterapi bir yeniden cesaretlendirme sürecidir.

Peki ya Darwin?

Bir canlının temel amacı genetik kodlarını aktarabilmektir. Evrim kuramına göre, orduların üzerine tek başına saldıran “cesur” Manas’ın genetik kodlarını aktarabilme şansı düşüktür. Bir canlının hayatta kalabilme ve kodlarını aktarma olasılığı, tehlike durumunda nasıl, nereye kaçabileceğini planlayabilme ve gereğinde cesurca savaşma kararındaki yanılmazlığına bağlıdır.

Charles Darwin, 1809-1892. Kaynak: Pixabay.

Son Söz: Homo Sapiens Neandertal insana karşı.

Cesaret, birey bazında meydan okuyabilme becerisi olarak alkışlanabilir ama dikkat! Elli bin yıl önce Homo Sapiens, Neandertal insanla karşılaştığında hayatta kalan taraf olmuştur. Muhtemelen bu “başarısının” sebebi, daha

kuvvetli ve meydan okuma becerisinin yüksek olmasından kaynaklanmıyordu. Homo Sapiens bu “başarısını” büyük ölçüde grup iletişiminde ve kolektif davranışlarında belirgin hale gelen, kültürel kodlarına aktardığı cesaret becerisine borçludur. Günümüzde gereksinim duyduğumuz cesaret tam olarak budur.

Bu yazı ilk kez Mukavemet Dergi’nin Mart 2017 tarihli 3. Sayısında yayınlanmıştır.

KAYNAKLAR

- 1- Bernard Lewis, *Haşhaşiler*, Kapı Yayınları, 2014.
- 2- Alice Marriot/ Carol K. Rachlin, *Kızılderili Mitolojisi*, İmge Kitabevi, 1994.
- 3- Dee Brown, *Kalbimi Vatanıma Gömün*, e yayınları, 1973.
- 4- Keneş Yusupov, *Manas Destanı*, Atatürk Kültür Merkezi Yayınları, 2009.
- 5- Jean Bottero, *Gılgamış Destanı*, Yapı Kredi Yayınları, 2013.
- 6- Homeros, *İlyada*, Sander Yayınları, 1981.
- 7- G. Martina, *Pecos Bill*, İyigün Yayınları, 1967.
- 8- Ali Tufan Koç, *İnsanlık Tarihinin En Kötü Kafası*, Hürriyet Pazar, 27 Eylül 2015.
- 9- Ülkü Kara Düzgün, *Türk Destanlarında Merkezi Kahraman Tipinin Tipolojisi*, Folklor/Edebiyat, Cilt: 18, sayı: 69, 2012/1
- 10- Bekir Avcı, *Korkuya Karşı Umut ya da Cesaret Bulaşıcıdır*, Birikim Dergisi, 10 Nisan 2017.

11- Bengü Ergüner- Tekinalp, Adleryan kuramın pozitif psikoloji bağlamında değerlendirilmesi, *The Journal of Happiness & Well- Being*, 2016, 4(1), 34-49.

12- Amin Maalouf, Semerkant, Yapı Kredi Yayınları, 2016.

13- *Drogues de guerre – 2. Nazisme et dépendance*, [https:// www. curieuseshistoires. net/ drogues-de-guerre-2-nazisme-dependance/](https://www.curieuseshistoires.net/drogues-de-guerre-2-nazisme-dependance/)